

Spółka jawna. Komentarz

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Przedmowa

Spółka jawna uważana jest za modelową spółkę osobową prawa handlowego, ponieważ jej prawna regulacja znajduje uzupełniające zastosowanie do wszystkich pozostałych spółek. Komentarz do przepisów szczególnych o spółce jawnej jest więc zarazem w znacznej mierze komentarzem do prawnej regulacji spółki partnerskiej, spółki komandytowej i spółki komandytowo-akcyjnej. Z uwagi na niedawne zmiany regulacji podatkowych (objęcie podatkiem dochodowym spółek komandytowych) przepisy dotyczące spółki jawnej mają nie tylko duże znaczenie teoretyczne, jako fundament prawa spółek osobowych, lecz także wzrasta ich zastosowanie praktyczne. Spółka jawna jest obecnie chętnie wybierana jako odpowiednia formuła wspólnego prowadzenia przedsiębiorstwa zarobkowego.

Niniejszy komentarz do Kodeksu spółek handlowych obejmuje art. 8–10¹ oraz art. 22–85, a zatem objaśnia ogólne przepisy o spółkach osobowych i szczególne przepisy o spółce jawnej. Objasnienia przepisów ogólnych o spółkach osobowych poprzedziłem uwagami prawnoporównawczymi. Było to niezbędne w celu ukazania miejsca spółki jawnej w systemie podmiotów prawa cywilnego i handlowego. Analizy dokonywałem na trzech płaszczyznach porównawczych: jednostki organizacyjne posiadające zdolność prawną a osoby prawne, spółki osobowe a spółki kapitałowe i osobowe spółki handlowe a spółka cywilna. W ramach omówienia przepisów ogólnych o spółkach osobowych szczególną uwagę poświęciłem zagadnieniu podmiotowości spółki jawnej (art. 8 KSH) z uwzględnieniem aspektu historycznego i prawnoporównawczego. Szeroko też omówiłem zagadnienia zmiany umowy spółki (art. 9 KSH), przeniesienia ogółu praw i obowiązków (art. 10 KSH) oraz sprawozdawczości finansowej (art. 10¹ KSH). Komentarz do części szczególnej obejmuje wszystkie artykuły dotyczące spółki jawnej (art. 22–85 KSH). Tu szczególną uwagę zwróciłem na takie sporne zagadnienia, jak: odpowiedzialność za zobowiązania (art. 22 § 2 i art. 31–32 KSH), reprezentacja (art. 29–30 KSH), spółka jawna w organizacji (art. 26 KSH), podejmowanie uchwał i ich skutki (art. 39), pojęcie udziału kapitałowego (art. 50 KSH), prawa spadkobierców (art. 60 KSH) czy podział majątku po zakończeniu likwidacji (art. 82 KSH).

W Komentarzu zdecydowałem się zastosować tradycyjną metodę objaśnienia poszczególnych przepisów. W sposób szczególny skupiłem się na ich analizie w aspektach prawa handlowego i prawa materialnego cywilnego, uwzględniając szeroko poglądy doktryny i judykatury. W niezbędnym zakresie, wyznaczanym też tematyką poszczególnych artykułów, Komentarz obejmuje zagadnienia: rachunkowości (art. 10¹, 50, 52 i 65 KSH), prawa podatkowego (np. art. 8, 10, 22, 53, 65 KSH), prawa firmowego (art. 24 KSH i art. 43²–43¹⁰ KC), prawa małżeńskiego (art. 27 KSH), regulacji prokury (art. 41 KSH i art. 109¹–109⁸ KC), prawa spadkowego (art. 60 KSH), prawa upadłościowego (art. 58 § 1 pkt 3 i art. 85 KSH), procesu cywilnego (np. art. 9 i 26 KSH) i postępowania egzekucyjnego (art. 31 KSH). Zawarłem w nim także obszernie omówienie procesu rejestracji spółki i wszelkich zmian w rejestrze dokonywanych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (art. 9, art. 10 § 4, art. 23¹, 25¹, 26, art. 40¹ § 3–4, art. 58 § 2 KSH).

W czasie pracy nad Komentarzem natknąłem się na wiele spornych lub wręcz nierozstrzygalnych problemów, zazwyczaj spowodowanych brakiem precyzji w przepisach lub wręcz wadliwym ich sformułowaniem. Konieczne było sięgnięcie do wszystkich uznanych metod wykładni, nierzadko jednak prowadzących do sprzecznych wniosków. Pomimo tego w spornych kwestiach starałem się zawsze zająć jasne stanowisko, dopuszczając jednocześnie możliwość odmiennego punktu widzenia.

Mam nadzieję, że Komentarz będzie pomocny dla wszystkich mających do czynienia na co dzień ze spółką jawną, przede wszystkim więc dla samych współników, a także osób i organów, którzy stykają się z nią zawodowo: radców prawnych, doradców podatkowych, biegłych

Przedmowa

rewidentów, arbitrów czy sędziów. Lekturę Komentarza, który uwzględni stan prawny i dorobek orzecznictwa oraz doktryny na koniec 2022 r., polecam też krytycznej uwadze teoretyków prawa.

Najtrudniejszym zadaniem jest pisanie o sobie. Przez 20 lat na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie wykładałem m.in. prawo handlowe, prawo spółek i prawo cywilne. W tym czasie uczestniczyłem w wielu programach naukowo-badawczych i licznych konferencjach, a także wyjeżdżałem z gościnnymi wykładami na zagraniczne uczelnie. Kierowałem też rządowym projektem nowelizacji ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Jestem autorem wielu publikacji z zakresu prawa handlowego, prawa spółek i prawa cywilnego, w tym obszernej monografii poświęconej zagadnieniu podmiotowości spółki cywilnej.

Mówią, że *usus est optimus* magister. Od 30 lat wraz ze współnikiem prowadzę spółkę jawną zatrudniającą około 100 pracowników. Problematyka Komentarza jest mi więc znana od podszewki.

Dziękuję mojej żonie Magdzie za uważną lekturę całego Komentarza i wsparcie, jakiego mi udzieliła. Pani redaktor Natalii Adamczyk dziękuję za profesjonalną opiekę nad tekstem i dużo cierpliwości dla jego autora.

Jan Lic

Kraków, styczeń 2023 r.

[Przejdź do księgarni →](#)